

Moderne tijd

16 maximumscore 6

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De Industriële Revolutie leidde tot een snelle verstedelijking als gevolg van de toename van het aantal fabrieksarbeiders / als gevolg van het leeglopen van het platteland, waardoor er meer epidemieën van besmettelijke ziekten zoals cholera uitbraken 2
- In de sociale kwestie stonden de slechte leefomstandigheden van de arbeiders/armen (net als in Maastricht) centraal, in dit onderzoek verzamelde de overheid gegevens die de noodzaak van ingrijpen lieten zien 2
- Door de uitbreiding van het stemrecht / de voortschrijdende democratisering gingen ook de armere groepen in de samenleving politieke macht ontwikkelen / kwam het socialisme op, waardoor de belangen van de armeren politiek gewicht kregen / waardoor de overheid moest reageren op de slechte leefomstandigheden 2

Opmerking

Alleen als een historisch juiste causale relatie wordt aangegeven, worden 2 scorepunten toegekend.

17 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Op de conferentie maakten Europese landen afspraken over handel in Centraal-Afrika / over de inbezitneming van nieuwe (kust)gebieden in Afrika waardoor Europese landen hun invloed in Afrika vergrootten (wat past bij de uitbreiding van invloed tijdens het modern imperialisme).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Von Hindenburg houdt de regering en de politieke partijen verantwoordelijk voor de nederlaag in de Eerste Wereldoorlog / beschuldigt de regering en politieke partijen ervan geen gehoor te hebben gegeven aan voorstellen die moesten leiden tot de overwinning / geen strenge wetgeving/discipline te willen 1
- Het motief van Von Hindenburg is de legerleiding/zichzelf/de keizer vrij te pleiten van schuld aan de nederlaag 1
- Deze beschuldiging heeft een negatieve invloed op de stabiliteit van de Republiek van Weimar gehad / heeft het vertrouwen van de bevolking in de politieke leiders ondermijnd 1

19 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Het doel van het Dawesplan was Duitsland in staat te stellen te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeiden uit het Verdrag van Versailles. Het manifest verwerpt de bepalingen van dat verdrag (zoals de inkrimping van het leger, de eenzijdige Duitse schuld aan de oorlog en de plicht tot herstelbetalingen en daarmee ook het Dawesplan).

20 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Overeenkomsten in de opvattingen van *Stahlhelm* en de nazi's zijn:

- op het gebied van het Duitse expansionisme pleiten zowel *Stahlhelm* als de nazi's voor expansie (naar het Oosten) vanwege het gebrek aan *Lebensraum* / grondgebied 1
- op het gebied van het bestuur pleiten zowel *Stahlhelm* als de nazi's voor een sterk leiderschap/presidentschap / *Führerprinzip*/leidersbeginsel 1

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karl Arnold geeft de mening weer dat de nazi's het bestuur in Duitsland volledig overgenomen hebben door (één van de volgende verwijzingen naar de prent): <ul style="list-style-type: none"> – de hakenkruisvlag zeer groot af te beelden / het verschil in formaat van de zwart-wit-rode vlag van het keizerrijk en de hakenkruisvlag. – de samenwerking tussen de SA-er en de politieagent die verwijst naar de verwevenheid van partij en staat. • Karl Arnold geeft de mening weer dat de burgerrechten in Duitsland worden geschonden door (één van de volgende verwijzingen naar de prent): <ul style="list-style-type: none"> – het slot op de stembus/het slot op de mond van Michel/het slot op de krant dat verwijst naar de schending van grondrechten (vrijheid van meningsuiting). – de artikelen (in het onderschrift) die verwijzen naar de grondwet van de Republiek van Weimar die niet worden nagevolgd. 	<p>2</p> <p>2</p>
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Alleen als een juiste weergave van de mening van de tekenaar wordt ondersteund met een passende verwijzing naar de prent, worden 2 scorepunten toegekend.</i></p>	
22	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uit bron 9 blijkt dat Von Hindenburg weinig sympathie heeft voor (democratische) politieke partijen (van de Republiek van Weimar) • Uit zijn maatregel uit 1933 (bron 11) blijkt, dat hij aan de kant van de antidemocratische/rechtse groepen staat 	<p>1</p> <p>1</p>
23	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <p>bij 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze medische experimenten konden plaatsvinden zonder enige beperking / controle, wat mogelijk was doordat het totalitaire karakter van het naziregime totale controle over mensen in Duitsland / een complete minachting voor (vermeende) tegenstanders inhield <p>bij 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze medische experimenten werden aanbevolen omdat ze zouden leiden tot afname van de Russische bevolking, wat ertoe moest bijdragen dat de Duitse <i>Volksgemeinschaft</i> (na de etnische herschikking) in Oost-Europa de beschikking kon krijgen over meer levensruimte (en dus sterker zou staan) 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Herblock geeft de mening weer dat de Verenigde Staten met het Marshallplan een nieuwe oorlog kunnen voorkomen (en zo goedkoper af zijn) 1
- Herblock laat dit zien door het afbeelden van (twee van de volgende): 2
 - de Amerikaanse kosten van de oorlogvoering in de Tweede Wereldoorlog als een grote tank.
 - de kosten van de Europese aanvragen aan Marshallhulp als een veel kleinere tractor / in het kader van de vrede / een lager bedrag.
 - de verwijzing naar de oorlogsgod Mars.
- In de Sovjet-Unie werd de Marshallhulp gezien als een middel voor de Verenigde Staten om de eigen invloedssfeer te versterken / als onderdeel van de strijd tegen het communisme / de Sovjet-Unie 1

25 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- In de prent worden de vele slachtoffers van het dekolonisatieproces in Vietnam/Frans Indochina / de Franse nederlaag bij Dien Bien Phu afgebeeld 1
- waarmee de boodschap wordt gegeven dat militair ingrijpen in Vietnam grote gevolgen zal hebben / zal leiden tot een nederlaag/veel slachtoffers 1
- Door het Tonkin-incident/de Tonkin-resolutie (of een omschrijving daarvan) 1
- kreeg de president verregaande bevoegdheden om (de inzet van) het Amerikaanse leger in Zuidoost-Azië uit te breiden 1

26 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De Truman-doctrine was gericht op het bijeenhouden van het Westblok, terwijl de Brezjnev-doctrine door het ingrijpen in communistische landen die een eigen koers wilden kiezen (de kern van de Brezjnev-doctrine), gericht was op het bijeenhouden van het Oostblok.

27 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De Sovjet-Unie zag met het loslaten van de Brezjnev-doctrine door Michael Gorbatsjov af van toekomstig militair ingrijpen in andere Oostbloklanden, zodat de ontwikkeling in de DDR (naar meer vrijheid) niet van buitenaf werd gestopt (wat leidde tot de val van de Berlijnse Muur).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- De 'Koude Oorlog' komt tot uiting in het affiche door de verwijzing naar de NATO, die meehelpt aan het in bedwang houden van de opstandige Angolees door (het Navo-lid) Portugal 1
- 'De dekolonisatie (die een eind maakte aan de westerse hegemonie in de wereld)' komt tot uiting in de Angolees die zich probeert te bevrijden uit de westerse notenkraak (van het imperialisme) 1

Opmerking

Alleen voor een juiste verbinding van een juist twintigste-eeuws kenmerkend aspect en een passend onderdeel van de bron wordt 1 scorepunt toegekend.

29 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De ontwikkeling van de jaren 1960 die past bij het repertoirebeleid van Columbia is het ontstaan van een jongerencultuur 1
- wat verband houdt met 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' (of een omschrijving daarvan) waardoor jongeren genoeg koopkracht kregen om een eigen jeugdcultuur te financieren / popmuziek te kunnen kopen 1

Opmerking

Alleen voor een juist verband tussen een juist kenmerkend aspect en een passende ontwikkeling wordt 1 scorepunt toegekend.